

Utrecht, 29 november 2017

Aan de woordvoerders Jeugd in de Tweede Kamer,

In het **wetgevingsoverleg over (onder meer) de begroting VWS van maandag 4 december 2017** spreekt u voor de eerste keer fundamenteel met de nieuwe ministers, op basis van een lange lijst van stukken. In dat kader willen we graag een aantal onderwerpen onder uw aandacht brengen. We zijn daarmee wat later, omdat we hebben gewacht op de voortgangsrapportage die begin deze week is verzonden.

Samenvattend vragen we u de bewindslieden concreet te vragen:

- het Actieplan pleegzorg de concrete financiële ruimte te geven om de benodigde acties (waaraan gestructureerde kennisontwikkeling zou moeten worden toegevoegd) echt slagingskans te geven;
- ook buiten het Actieplan pleegzorg, in het kader van alle ontwikkelingen rond de inrichting van het zorglandschap, telkens expliciet aandacht te hebben voor de mogelijkheden van jeugdhulp in gezinsvormen en daarvoor ook de juiste randvoorwaarden te scheppen;
- het bestaan van pleegzorg voor het 18<sup>e</sup> jaar voldoende grond te laten zijn voor voortzetting daarna, indien jongeren en pleegouders dat willen;
- participatie van jongeren in de jeugdhulp te versterken door ook (meer) organisatie en ondersteuning mogelijk te maken;

### **Mooi, die aandacht voor gezinnen in de jeugdhulp**

Wij zijn natuurlijk blij dat het nieuwe kabinet in het Regeerakkoord heeft aangegeven dat jeugdhulp in gezinnen, zoals pleeggezinnen en gezinshuizen, belangrijk is en dat het Actieplan pleegzorg voortvarend zal worden opgepakt. Ook de recent uitgebracht documentaire "Alicia" laat weer op een indringende manier zien welke waarde continuïteit in een gezin zou kunnen bieden. Graag zouden wij zien dat het Actieplan zoals het er nu ligt geen statisch document is, maar kan worden gepast aan nieuwe ontwikkelingen en bevindingen. En dat de partijen die hieronder hun schouders hebben gezet ook specifieke middelen daarvoor krijgen.

### **Kennis is macht**

Een aanvulling die wij graag zouden willen zien is dat meer dan nu het geval gestructureerd wordt gewerkt aan kennis over de werkzame bestanddelen voor goede jeugdhulp in gezinnen. Een mooi voorbeeld daarvoor is te vinden in België waar gestructureerd onderzoek leidt tot beleidsaanpassingen. Hiervan is in Nederland nog nauwelijks sprake. Wij hebben onlangs gepleit voor het alsnog opnemen van een kennisagenda in het Actieplan. Wij vinden het exemplarisch dat ondanks de centrale plaats van jeugdhulp in gezinsvormen in het nieuwe systeem van jeugdhulp, er nog geen Academische Werkplaats Transformatie Jeugd m.b.t. dit onderwerp bestaat, die de werelden van wetenschap, praktijk, onderwijs en beleid met structurele inbreng van (pleeg-)ouders en jongeren kan verbinden.

### **Een samenhangend zorglandschap heeft ook aandacht voor gezinsvormen**

De ambitie om zoveel mogelijk kinderen in een gezin te plaatsen is mooi, maar dan moet dat ook een stabiele plek zijn voor gunstige ontwikkeling van het kind. Wij horen bij aanbieders en gemeenten vaak de wens om 'bedden af te bouwen', maar tegelijkertijd is er nog (te) weinig verbetering, uitbreiding en innovatie in de gezinsvormen. Dat is ons inziens wel nodig. 'Alleen' een ander thuis is voor deze kinderen vaak niet voldoende. Samenwerking tussen lokale teams en pleegzorg bijvoorbeeld is daarin ook belangrijk. We zien onvoldoende

kennis wanneer je welke gezinsvormen kunt inzetten en welke begeleiding daar bij nodig is, en ook de aansluiting tussen de hulp in het pleeggezin en andere specialistische zorgverlening kan veel beter.

### **Adequate (financiële) regelingen**

Volgens de voortgangsrapportage richt het Actieplan zich erop dat “pleegouders beter weten waar ze (ook financieel) aan toe zijn en dat ze goed geëquipeerd worden om hun verantwoordelijke taak te volbrengen.” Daartoe gaat onderzoek gedaan worden naar de kostendekkendheid van vergoedingen aan pleeggezinnen en van tarieven van pleegzorgaanbieders. Wij hopen dat er vervolgens niet slechts duidelijkheid komt over de huidige situatie, maar er ook ruimte voor verbetering wordt gevonden. Denk bijvoorbeeld aan het al lang spelend onderwerp van de vergoeding van bijzondere kosten, ook voor pleegouders die kinderen in het “vrijwillige kader” opvangen, voor kosten als beugels, ouderbijdragen kinderopvang en leerlingenvervoer speciaal onderwijs. Maar ook ruimte in de tarieven van pleegzorgaanbieders voor een goede begeleiding van pleeggezinnen en voor kwalitatieve deskundigheidsbevordering.

### **Ook na 18: voortgezette pleegzorg vanzelfsprekend**

Deze week rapporteerde het CBS dat de gemiddelde leeftijd waarop jeugdigen het huis verlaten weer verder is gestegen en dat 85% van de jeugdigen op hun 18<sup>e</sup> jaar nog thuis woont. Voor veel kinderen in de jeugdhulp is die 18<sup>e</sup> verjaardag de grens, ook als zij in een pleeggezin wonen. In alle rapportages die u ontving is hiervoor veel aandacht en de recente Jongvolwassenentop was weer een stap in de goede richting.

In pleeggezinnen zou het allemaal makkelijker kunnen. Wij merken dat veel gemeenten bij langdurige pleegzorgplaatsingen voor het 18<sup>e</sup> levensjaar een nieuw afwegingsmoment inbouwen. Zoals een jongere laatst verwoordde: “en als het dan goed met je gaat en het ook goed gaat op school, dan kom je niet meer in aanmerking voor pleegzorg”.

Wij vinden dat raar. Het langer bieden van een stabiele omgeving voor jongeren die dat willen zou vanzelfsprekend moeten zijn, net zoals dat vaak het geval is voor andere jongeren. Alleen het feit dat er voor 18 jaar sprake is van pleegzorg zou daarbij al voldoende grond moeten zijn.

### **Geef participatie van jongeren de aandacht**

De Kinderombudsvrouw pleit in haar rapportage voor (veel) meer ruimte voor de inbreng van jongeren en kinderen. Als NVP faciliteren en ondersteunen wij (met steun van de stichting Kinderpostzegels) het netwerk voor jongeren uit de pleegzorg, JongWijs. Willen zij en anderen effectief hun stem kunnen laten horen vraagt dat organisatie en ondersteuning. En die organisatie betekent geld. Daarin zou de minister veel ruimhartiger kunnen en moeten zijn.

### **Principieel punt: geef pleeggezinnen een duidelijke, zelfstandige positie**

Ten slotte: in de voortgangsrapportage staat de zin: “Pleegzorgaanbieders moeten over voldoende pleegouders beschikken om hun taken te kunnen verrichten”. Pleeggezinnen worden door deze invalshoek een hulpmiddel van pleegzorgaanbieders. Wij menen dat pleeggezinnen een kostbaar maatschappelijk kapitaal zijn waarvoor alle betrokken instanties op lokaal niveau (van gemeenten tot jeugdbeschermers) een verantwoordelijkheid moeten voelen. Pleeggezinnen beschrijven als een middel van een pleegzorgaanbieder helpt daar niet.

We zijn natuurlijk graag bereid om nadere toelichting te geven op onze brief, ook al is de termijn tot het overleg kort. U kunt bij vragen contact opnemen met ondergetekende op telefoonnummer 06-51229625 of per mail [pvanderloo@denvp.nl](mailto:pvanderloo@denvp.nl).

Met vriendelijke groeten,  
namens de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen en  
de Alliantie Kind in Gezin,

  
Peter van der Loo